

Folk, gaar tilbage til Provisorierne Dage, altsaa for omtrent en Snes Aar siden, men den Gang gik Bevægelsen ogsaa udover alle Grænser og naaede næsten op til Desperation, saaledes at dens Tilhængere ikke kendte Forskel paa lovligt og ulovligt, og Samfundets Grundpiller, Grundloven, Forfatningen, Bevillingsretten, ry-stedes og var udsatte for de alvorligste Farer. Forsvarssagen kan mere end nogen anden Sag skille og dele Folket i to Løjre. Naar man vil spørge, hvad Resultat den voldsomme Forsvarsbevægelse for en Snes Aar siden førte til, ja, saa ser man, at det jo var lutter Bedrøveligheder, der blev Resultatet af den. Det var Splid, Tvedragt og Ufordragelighed i Befolkningen. Det var Bortødslen af Snese af Millioner. Det var Stagnation i vort Lovgivningsarbejde. Og der kom en Forsvarsordning ud af hele Bevægelsen, som man ganske vist den Gang roste i høje Toner, og om hvilken man vilde paastaa, at naar den var vedtagen, var Danmark sikkert og betrygget; men efterhaanden som Tiden er gaaet, have vi jo set, at det var en fuldstændig Vildfarelse. Den Forsvarsordning, som kom ud af Bevægelsen den Gang, har jo nu vist sig at have store, meget store Mangler. Det har jo vist sig, at endog saa saakaldte sagkyndige om den Ordning have sagt, at den var værre end intet.

Vi have saa i nogle Aar levet i forholdsviis Ro, og det var sikkert et heldigt Træk, at Venstre, da det kom til Magten i 1901, fik denne Bevægelse gemt hen i en Kommission. Der hvilede den i lang Tid. 6 Aar og 4 Maaneder sad Forsvarskommissionen ved sit Arbejde. Der er maaske dem, der mene, at det var nødvendigt, at Kommissionen maatte sidde saa længe, at det var en meget stor Opgave, der krævede mange Aar, for at den kunde løses, men det er jo slet ikke Tilfældet. Enhver, der vil se paa de Betænkninger, som ere afgivne, vil let kunne forstaa, at det ikke var nødvendigt at sidde i saa lang en Aarrække, og at dette Arbejde sikkert kunde have været gjort meget hurtigere, men at det, som man den Gang ønskede fra Regeringens Side, var at skaffe Ro, at faa Bevægelsen til Side, og derfor sad naturligvis Forsvarskommissionen i mange Aar. Man har maaske ogsaa troet, at naar Forsvarskommissionen sad saa længe, vilde det være muligt at opnaa Enighed, men Sagen er dog den, at den Dag, Forsvarskommissionens Medlemmer skiltes, var de ligesaa uenige, som da de første

Gang hilste paa hinanden. Det viser sig, at Enighed i den Grad var umulig at opnaa, at der er afgivet ikke mindre end 6 Indstillinger, vidt forskellige fra hverandre. Nej, Enighed var det umuligt at opnaa i Forsvarskommissionen, og det er saare naturligt, naar man nemlig har sat sig et umuligt Maal, det Maal at ville med Magt værne vort Land, og det anser jeg for umuligt. Men naar Maalet er umuligt, ere de Midler, man vil anvende dertil, ogsaa umulige og ville aldrig kunne blive tilfredsstillende.

Naar man har set paa det Forslag, som nu er forelagt af den højtærede Forsvarsminister, har det sikkert for Højre været en glædelig Overraskelse. Det overtræffer sikkert Højres dristigste Forventninger, og vi have ogsaa set, at det er hilst med Jubel rundt omkring i Højres Presse. Men naturligvis, Højre er ikke tilfreds. Militaristerne blive aldrig tilfredse, Militarismen er umættelig. De kræve mere. De indrømme, at det er et Forhandlingsgrundlag, men de haabe, at de skulle kunne opnaa mere. Og det er der jo ogsaa nogen Sandsynlighed for. Da Regeringen først er kommen ind paa Glidebanen, er det jo ret rimeligt at antage, at naar Højre blot fastholder sine Krav, har det Mulighed for at bringe Regeringen videre frem.

Men for Regeringspartiet, Reformpartiet, maa disse Forslag jo have været en meget bitter Skuffelse. Det synes jeg allerede fremgaar, naar man ser paa nogle ganske faa Tal, naar man f. Eks. ser de Tal, der vedrøre Befæstningsanlægene omkring København, og véd, at Flertallet i Forsvarskommissionen, baade Reformparti og Moderate, til disse Befæstningsanlæg til Søs og til Lands omkring København, særlig til Søs, har forlangt et Beløb paa 14½ Million Kroner,

Rettelser.

Sp. 3960, L. 19—20 f. o.: „en Underret, i København eller Viborg ikke forberedes“, læs: en Underret i København eller Viborg, ikke forberedes.

L. 24 f. n.: „dens Omraade“, læs: den samme Kommunes Omraade.

— 3961, L. 2 f. o.: „Retter have“, læs: Retter i Straffesager have.

— 3962, L. 6 f. o.: „Der er det overset“, læs: Der foreslaa vi.

— 3979, L. 12 f. o.: „Arbejde. Derfor maa“, læs: Arbejde, dersom